

סמינר: סירק, פאסבינדר, אלמודובר: מלודרמה, תיאוריה, אסתטיקה

מרצה: ד"ר רוז יוסף

הפקולטה לאומנויות, החוג לקולנוע וטלוויזיה, אוניברסיטת תל אביב

סמסטר ב', יום ג', 10:00-16:00

חדר 117א, בניין מקסיקו.

שעות קבלה: בתיאום מראש razyosef@post.tau.ac.il

תיאור הסמינר:

הסמינר יעסוק בקולנוע של שלושה במאי מלודרמה מרכזיים: דגלאס סירק האמריקאי, ריינר וונר פאסבינדר הגרמני ופדרו אלמודובר הספרדי כמו גם במלודרמות וסרטי נשים בהוליווד הקלאסית. מאז שנות השבעים המלודרמה התגלתה מחדש כמרחב פורה עבור לימודי קולנוע. העיסוק התיאורטי במלודרמה כולל קשת רחבה של דיונים ביקורתיים קולנועיים כמו ז'אנר, סגנון ואסתטיקה, אידיאולוגיה, אוטריזם, ויחסי צפייה בקולנוע. תוך שימוש ודיון בתיאוריות ובמתודולוגיות ניאאו-מרקסיסטיות, פסיכואנליטיות ופמיניסטיות נחקור את הפרדיגמות המרכזיות של הז'אנר כמו המלודרמה המשפחתית, המלודרמה האימהית, סרטים גותיים ורומנסות אהבה. נצפה, בין השאר, בסרטים "ככל שהשמים מתירים" ו"חיקוי לחיים" של סירק, "מכתב מאישה אלמונית" של אופולס, "עקבים גבוהים" ו"נשים על סף התמוטטות עצבים" של אלמודובר, "נישואיה של מריה בראון", "עלי: פחד אוכל את הנשמה" של פאסבינדר, "מכתב מאישה אלמונית" של מקס אופולס, "סטלה דאלאס" של קינג וידור, ו"רבקה" של היצ'קוק. הסמינר מחייב קריאה אינטנסיבית של טקסטים תיאורטיים של חוקרי וחוקרות קולנוע ותרבות כמו פיטר ברוקס, תומס אלזסר, פול ווילמן, טניה מודלסקי, מרי אן דואן, קאג'ה סילברמן ואחרים/אחרות.

חובות הסטודנטים:

1. נוכחות, השתתפות וקריאת טקסטים. מאמרי החובה סרוקים במחשב הספרייה המרכזית.
2. רפרט קצר בעל פה בכיתה על אחד ממאמרי הרשות המסומנים **בצהוב**.
3. רפרט קבוצתי מסכם בעל-פה בכיתה על אחד הנושאים בסמינר. הרפרט יתייחס לפחות לשלושה מאמרים שנלמדו בכיתה, כולל מאמרי/ספרי רשות.
4. הצעה לעבודת סמינר. ההצעה מורכבת משלושה חלקים: 1. שתיים-שלוש פסקאות המתארות את הנושא המרכזי. 2. הטיעון הטנטטיבי של העבודה. 3. ביבליוגרפיה שמורכבת מטקסטים מרכזיים בפיתוח הטיעון שלך. הביבליוגרפיה חייבת לכלול גם מאמרים/ספרים מהרשימה הביבליוגרפית הנבחרת וממאמרי הרשות.
5. עבודת סמינר.

סיליבוס:

שבוע 1: מבוא – השדה המלודרמטי

קריאת חובה:

Thomas Elsaesser, "Tales of Sound and Fury: Observation on the Family Melodrama" in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp. 43-69.

קריאת רשות:

Peter Brooks, "The Melodramatic Imagination", in Imitations of life: A Reader on Film and Television Melodrama, Maricia Landy (ed.), Detroit, Michigan: Wayne State University Press, 1991, pp. 50-67.

Christine Gledhill, "The Melodramatic Field: an Investigation", in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp.

Linda Williams, "Film Bodies: Gender, Genre and Excess", in Feminist Film Theory: A Reader, Sue Thornham (ed.), New York: NYU Press, 1999, pp. 267-281.

הקרנה: כל שהשמים מתירים [All That Heaven Allows] (דאגלס סירק, ארה"ב, 1955)

שבוע 2: סירק והמלודרמה המשפחתית
קריאת חובה:

Geoffery Nowell-Smith, "Minnelli and Melodrama" in " in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp. 70-74.

Paul Willemen, "Distanciation and Douglas Sirk", in Imitation of Life: Douglas Sirk, Director, Lucy Fisher (eds.) New Brunswick, New Jersey: Rutgers University Press, 1991, pp. 268-272.

קריאת רשות:

Richard de Cordova, "A Case of Mistaken Legitimacy: Class and Generational Difference in There Family Melodramas", Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp. 255-267.

Paul Willemen, "Towards an Analysis of the Sirkian System", Imitation of Life: Douglas Sirk, Director, Lucy Fisher (eds.) New Brunswick, New Jersey: Rutgers University Press, 1991, pp. 273-278.

Laura Mulvey, "Notes of Sirk and Melodrama", in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp. 75-82.

David N. Rodowick, "Madness, Authority and Ideology: The Domestic Melodrama of the 1950s" in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 1987, pp. 268-282.

Thomas Schatz, "The Family Melodrama", in Imitation of Life: A Reader on Film & Television Melodrama, Marcia Landy (ed.), Detroit: Wayne State University Press, 1991, pp. 148-167.

הקרנה: חיקוי לחיים [Imitation of Life] (דאגלס סירק, ארה"ב, 1959)

שבוע 3: מעמד, גזע ומגדר במלודרמה
קריאת חובה:

Mary Ann Doane, "Dark Continents: Epistemologies of Racial and Sexual Difference in Psychoanalysis and the Cinema", in Fammes Fatales: Feminism, Film Theory, Psychoanalysis, New York and London: Routledge, 1991, pp. 209-248.

קריאת רשות:

Sandy Flitterman-Lewis, "Imitation(s) of Life: Black Woman's Double Determination as Troubling "Other", in Imitation of Life: Douglas Sirk, Director, Lucy Fisher (eds.) New Brunswick, New Jersey: Rutgers University Press, 1991, pp. 325-342.

Richard Dyer, "Four Films of Lana Turner", in: Only Entertainment, London and NY: Routledge, 1992.

Steve Neale, "Melodrama and Tears," Screen, Vol. 27 No. 6, November-December, 1986, pp. 6-22.

Laura Mulvey, "Social Hieroglyphics: Reflections on Two Films by Douglas Sirk", in Fetishism and Curiosity, Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press and BFI Publishing, 1996, pp. 29-39.

הקרנה: סטלה דאלס [Stella Dallas] (קינג וידור, 1937, ארה"ב)

שבוע 4: הצופה הנשית וז'אנר המלודרמה
קריאת חובה:

Mary Ann Doane, "Film and Masquerade: Theorizing the Female Spectator", in E. Ann Kaplan (ed.) Feminism and Film, New York: Oxford University Press, 2000, pp. 418-436.

קריאת רשות:

Laura Mulvey, "Visual Pleasure and Narrative Cinema", in E. Ann Kaplan (ed.) Feminism and Film, New York: Oxford University Press, 2000, pp. 34-47.

Laura Mulvey, "Afterthoughts on Visual Pleasure and Narrative Cinema inspired by King Vidor's *Duel in the Sun* (1946)," in Sue Thornham (ed.) Feminist Film Theory: A Reader, New York: New York University Press, 1999, pp. 122-130.

Linda Williams, "'Something Else Besides a Mother': *Stella Dallas* and the Maternal Melodrama" in E. Ann Kaplan (ed.) Feminism and Film, New York: Oxford University Press, 2000, pp. 479-504.

E. Ann Kaplan, "The Case of the Missing Mother: Maternal Issues in Vidor's *Stella Dallas*", in E. Ann Kaplan (ed.) Feminism and Film, New York: Oxford University Press, 2000, pp. 446-476.

Christian Viviani, "Who is Without Sin: The Maternal Melodrama in American Film 1930-1939", Imitation of Life: A Reader on Film & Television Melodrama, Marcia Landy (ed.), Detroit: Wayne State University Press, 1991, pp. 168-182.

הקרנה: רבקה [Rebecca] (אלפרד היצ'קוק, ארה"ב, 1940)

שבוע 5: המלודרמה הגותית

קריאת חובה:

Tania Modleski, "Woman and the Labyrinth: *Rebecca*" in: The Women who Knew Too Much: Hitchcock and Feminist Theory, New York and London: Routledge, 1988, pp. 43-55.

קריאת רשות:

Mary Ann Doane, "The 'Woman's Film': Possession and Address", in Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 2002, pp. 283-298.

Mary Ann Doane, "Paranoia and the Specular" in: The Desire to Desire: The Woman's Film of the 1940s, Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1987, pp. 123-154.

Rhona J. Berenstein, "'I'm not the sort of person men marry': Monsters, Queers and Hitchcock's *Rebecca*," in: Cory K. Creekmur and Alexander Doty (eds.) Out of Culture: Gay, Lesbian and Queer Essays on Popular Culture, Durham and London: Duke University Press, 1995, pp. 239-261.

Teresa de Lauretis, "Sexual Indifference and Lesbian Representation," in E. Ann Kaplan (ed.) Feminism and Film, New York: Oxford University Press, 2000, pp. 384-408.

Patricia White, "Female Spectator, Lesbian Specter: *The Haunting*", in: Dianna Fuss (ed.) Inside/Out: Lesbian Theories, Gay Theories, New York and London: Routledge, 1991, pp. 142-172.

הקרנה: מכתב מאשה אלמונית [Letter from an Unknown Woman] (מקס אופולס, 1948)

שבוע 6: הקול ודימוי הנשי
קריאת חובה:

Kaja Silverman, "Body Talk," in The Acoustic Mirror: The Female Voice in Psychoanalysis and Cinema, Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1988, pp. 42-71.

קריאת רשות:

Kaja Silverman, "Dis-Embodying the Female Voice," in Issues in Feminist Film Criticism Patricia Erence (ed.), Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1990, pp. 309-327.

Kaja Silverman, "Lost Objects and Mistaken Subjects," in Feminist Film Theory: A Reader, Sue Thornham (ed.), New York: NYU Press, 1999, pp. 97-105.

Tania Modleski, "Time and Desire in the Woman's Film", in: Home is Where the Heart is: Studies in Melodrama and Woman's Film, Christine Gledhill (ed.), London: BFI Publishing, 2002, pp. 326-338.

Britta Sjogren, Into the Vortex: Female Voice and Paradox in Film, Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2006.

Amy Lawrence, Eco and Narcissus: Women's Voices in Classical Hollywood Cinema, Berkeley and Los Angeles: University of California Press, 1991.

Mary Ann Doane, "The Voice in the Cinema: The Articulation of Body and Space", in Elisabeth Wiss and John Bolton (eds.), Film Sound and Practice, New York: Colombia University Press, 1985, pp. 162-176.

הקרנה: נישואיה של מריה בראון [Die Ehe der Maria Braun] (ריינר פאסבינדר, גרמניה, 1979)

שבוע 7: פאסבינדר, מלודרמה וזיכרון היסטורי
קריאת חובה:

Anton Kaes, "History, Fiction, Memory: Fassbinder's *The Marriage of Maria Braun*", in: Eric Rentschler (ed.), German Film and Literature: Adaptations and Transformations, New York and London: Methuen, 1986, pp. 276-288.

קריאת רשות:

Joyce Rheuman, "*The Marriage of Maria Braun*: History, Melodrama, Ideology" in: Joyce Rheuban (ed.), The Marriage of Maria Braun: Rainer Werner Fassbinder, Director, New Brunswick, New Jersey: Rutgers University Press, 1986, pp. 3-20.

Ruth McCormick, "Fassbinder's Reality: An Imitation of Life", in: Imitations of life: A Reader on Film and Television Melodrama, Maricia Landy (ed.), Detroit, Michigan: Wayne State University Press, 1991, pp. 578-585.

Anton Kaes, "History and Film: Public Memory in the Age of Electronic Dissemination", History and Memory no. 2, Fall 1990, pp. 111-129.

הופיע גם בעברית:

אנטון קייס, "היסטוריה וקולנוע: זיכרון ציבורי בעידן התקשורת", זמנים 39-40 (חורף 1991): 28-37.

Anton Kaes, "The Presence of the Past," in: From Hitler to Heimat: The Return of History as Film, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1989, pp. 73-104.

Thomas Elsaesser, "Fassbinder, Fascism and the Film Industry", October 21, 1982, pp. 115-140.

Thomas Elsaesser, Fassbinder's Germany, Amsterdam: Amsterdam University Press, 1996.

הקרנה : עלי : פחד אוכל את הנשמה [Angst Essen Seele Auf] (ריינר וורנר פאסבינדר, גרמניה, 1974)

שבוע 8 : פאסבינדר, סירק והפוליטיקה של המבט

קריאת חובה:

Judith Mayne, "Fassbinder and Spectatorship," New German Critique 12, Fall 1977, pp. 61-75.

קריאת רשות:

Katherine S. Woodward, "European Anti-Melodrama: Godard, Truffaut and Fassbinder", in Imitations of life: A Reader on Film and Television Melodrama, Maricia Landy (ed.), Detroit, Michigan: Wayne State University Press, 1991, pp.586-595.

Thomas Elsaesser, "Primary Identification and the Historical Subject: Fassbinder and Germany", in Phillip Rosen (ed.) Narrative, Apparatus, Ideology: A Film Theory Reader, New York: Columbia University Press, 1986, pp. 535-549.

Kaja Silverman, "Fassbinder and Lacan: A Reconsideration of Gaze, Look and Image", in Male Subjectivity at the Margins, New York and London: Routledge, 1992, 125-156.

E Ann Kaplan, "Fassbinder as Political Voyeur: "Lola" and "Veronika Voss", Social Policy 14:1, 1983, pp. 60-62.

Judith Mayne, "The Feminist Analogy", Discourse no.7, 1985: 31- 40.

הקרנה : נשים על סף התמוטטות עצבים [Mujeres al borde de un nervios] (פדרו אלמודובר, ספרד, 1988)

שבוע 9 : אלמודובר, מלודרמה ופוסטמודרניזם

קריאת חובה:

פרדריק גיימסון, פוסטמודרניזם או ההיגיון התרבותי של הקפיטליזם המאוחר, תרגמה מאנגלית: עדי גינבורג-הירש, תל אביב: רסלינג 2002.

Peter Williams Evans, Women on the Verge of Nervous Breakdown, London: BFI Publishing, 1996, pp. 10-53.

קריאת רשות:

Paul Julian Smith, "Femininity by Design" in: Desire Unlimited: The Cinema of Pedro Almodovar, London and New York: Verso, 1994, pp. 93-106.

Brad Epps, "Figuring Hysteria: Disorder and Desire in There Films of Pedro Almodovar", in: Kathleen M. Vernon and Barbara Morris (eds.) Post-Franco, Postmodern: The Films of Pedro Almodovar, Westport, Connecticut and London: Greenwood Press, 1995, pp. 99-124.

Celestino Deleyto, "Postmodernism and Parody in Pedro Almodóvar's *Mujeres al Borde de un Ataque de Nervios* (1988)", Forum for Modern Language Studies, vol. 31 no. 1. 1995 January, pp. 49-63.

Jose Arroyo, "La ley del deseo: A Gay Seduction," in: Richard Dyer and Ginette Vincendeau (eds.) Popular European Cinema, London and New York: Routledge, 1992, pp. 31-46.

הקרנה: עקבים גבוהים [Tocones lejanos] (פדרו אלמודבר, ספרד, 1990)

שבוע 10: אלמודבר, פרפורמטיביות והמלודרמה האימהית

קריאת חובה:

Marsha Kinder, "From Maricide to Mother Love in Almodovar's *High Heels*", in: Kathleen M. Vernon and Barbara Morris (eds.) Post-Franco, Postmodern: The Films of Pedro Almodovar, Westport, Connecticut and London: Greenwood Press, 1995, pp. 145-154.

קריאת רשות:

Lucy Fischer, "Postmodernity and Postmaternity: *High Heels* and *Imitation of Life*" in: Cinematernity: Film, Motherhood, Genre, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1996, 162-178.

Paul Julian Smith, "Imitations of Life" in: Desire Unlimited: The Cinema of Pedro Almodovar, London and New York: Verso, 1994, pp. 121-137.

Leo Bersani and Ulysse Dutoit, "Almodovar's Girls (*All about My Mother*)" in Forms of Being, London: BFI Publishing, pp. 74-123.

Isolina Ballesteros, "Preforming Identities in the Cinema of Pedro Almodovar", in All about Almodovar: A Passion for Cinema, Brad Epps and Despina Kakouaki (eds.), London and Minneapolis: University of Minnesota Press, 2009, pp. 71-100.

Marsha Kinder, "Reinventing the Motherland: Almodovar's Brain-Dead Trilogy", Journal of Spanish Cultural Studies 6/3, October 2004, pp. 245-260.

Linda Williams, "Melancholy Melodrama: Almodovarian Grief and Lost Homosexual Attachments", Journal of Spanish Cultural Studies 5.3 (2004): 273-286.

גיוזית באטלר, "צרות של מיגדר [קטע]", תרגום: דפנה רוז, מכאן: כתב עת לחקר הספרות העברית, כרך ב', יולי 2001, קיץ תשס"א, עמודים 202-219.

שבוע 11-14 – הצגת רפרטים בעל-פה

ביבליוגרפיה נוספת

* לביבליוגרפיה מקיפה על מלודרמה הוליוודית ראו:

<http://www.lib.berkeley.edu/MRC/melodramabib.html>

* לביבליוגרפיה מקיפה על ריינר וורנר פאסבינדר ראו:

<http://www.lib.berkeley.edu/MRC/Germanfilmbib.html>

(הביבליוגרפיה היא של קולנוע גרמני בכלל. יש חטיבה נפרדת לביבליוגרפיה על פאסבינדר).

* לביבליוגרפיה מקיפה על פדרו אלמודבר ראו:

<http://www.lib.berkeley.edu/MRC/almodovar.html>